

WOORDNERD

Susin Nielsen

Lydia Meeder en Barbara Zuurbier (vert.)

Lemniscaat

(door Edit Meijer)

OVER DE MAKER

Susin Nielsen is een Canadese schrijfster. Ze begon haar schrijfcarrière met het schrijven van series voor de Canadese televisie. *Woordnerd*, haar eerste roman voor jongeren werd in 2008 gepubliceerd en werd snel een groot succes. Sindsdien heeft ze meerdere Young Adult boeken geschreven, onder andere *Wij zijn allemaal moleculen*, *Optimisme is dodelijk* en *Het ongemakkelijke dagboek van Henry K. Larsen*. Haar boeken zijn in vele talen vertaald en meermaals bekroond. *Woordnerd* staat op de nominatielijst voor de Gouden Lijst prijs 2018, een literaire prijs voor schrijvers van jeugdliteratuur in de categorie 12-15 jaar.

Susin Nielsen woont in Vancouver met haar familie en haar katten. Ze houdt van scrabbelen, reizen, eten en grappen maken.

Voor het schrijven van het verhaal van Ambrose haalde ze inspiratie uit een oud dagboek, dat ze zelf had geschreven toen ze 12 jaar was. *“Ongeveer drie maanden geleden hebben we hierheen, naar London, Ontario verhuisd. Ik heb niet veel vrienden...ik vind het niet zo erg. Mijn kat is mijn vriend, en mijn pop: Raggedy Anne... ik ga naar de pianoles. Ik heb geen vader. Mijn kat heet Mississippi.”*

(bron:susinnielsen.com)

1. VERHAAL

Leeservaring

- Hebben de juryleden het boek graag gelezen?
- Hebben de juryleden wel eens een boek gelezen of een film gezien over dezelfde thema's?
- Wat vonden ze verrassend/boeiend/herkenbaar/humoristisch/vreemd aan het verhaal?
- Was het makkelijk om het verhaal te volgen?
- Welk hoofdstuk vonden ze de mooiste/grappigste/spannendste/verdrietigste?
- Wat vinden de juryleden van het einde van het verhaal? Eindigt het verhaal positief? Zijn alle problemen opgelost?

Cover

Bekijk de covers van de verschillende internationale edities van het boek en vergelijk ze met de Nederlandstalige uitgave. (zie bijlage)

- Welke cover vinden de juryleden het best bij het verhaal passen?
- Welke elementen keren terug op de afbeeldingen?
- Waarom hebben de tekenaars voor deze elementen gekozen? (scrabble letters, gestreepte muts, pinda...)
- Wat zouden de juryleden nog meer op de cover zetten?
- Kennen de juryleden het spel Scrabble? Wat zijn de spelregels en wat is het doel van dit spel?

Verwerkingstip: vraag aan de juryleden om van de letters van hun eigen naam zo veel mogelijk woorden

te maken. Wie maakt de meeste/langste/grappigste woorden?

Titel

Bespreek de titel!

- Wie is de *woordnerd* van het verhaal? (Ambrose)
- Is Ambrose een echte *nerd* en blijft hij tot het einde van het verhaal een *nerd*?
- Wat zijn de kenmerken van een *nerd*? (Mensen die in hun interesses afwijken van de grote massa. Ze hebben hun eigen ideeën over wat ze belangrijk vinden en volgen de modetrends niet. Ze hebben een uitgebreide kennis van hun interesses. Dikwijls zijn ze eenzamen en zwak in sociale vaardigheden.) Wordt *nerd* in het algemeen als een negatief begrip gebruikt?

Hoofdstuktitels

- Wat vonden de juryleden van de scrabble letters en woorden aan het begin van de hoofdstukken? Hebben ze het zelf ook geprobeerd om van de letters woorden te maken?

Personages

Maak een lijst van alle personages!

- Wie zijn de hoofdpersonages? (Ambrose en Cosmo)
- Welke andere twee personages spelen een belangrijke rol in het verhaal? (Irene en Amanda)
- Wie zijn de tegenspelers, de slechteriken? (de pesters: Troy, Mike en Josh, oude vriend: Silvio).
- Noem enkele bijfiguren: wat is hun rol in het verhaal? (Mevrouw en meneer E. laten Ambrose ervaren hoe een echte thuis voelt, de leden van de West Side Scabble Club aanvaarden elkaar zonder vooroordelen, Bob Acheson is de man die in de toekomst de moeder van Ambrose gelukkig kan maken.)

Ambrose

Ambrose heeft de naam van zijn vader.

- Wat betekent het? (goddelijke, onsterfelijke) Waarom is deze naam ironisch?
- Weten de juryleden wat hun eigen naam betekent?

Beschrijf Ambrose!

- Hoe ziet hij eruit? Welke kledij draagt hij? (tweedehands kleren, nep merkschoen, zelfgebreide muts, paarse broek die geluk brengt)
- Is Ambrose de held in het verhaal? Kunnen de juryleden zich goed verplaatsen in het leven, de gedachten, problemen en gevoelens van Ambrose?
- Ambrose weet heel goed wat hij mooi vindt en het interesseert hem niet wat de anderen van zijn stijl denken. Zijn de juryleden het met deze uitspraak eens? Discussieer hierover!
- Hoe belangrijk is kledij voor de juryleden? Kiezen ze voor hun eigen stijl ongeacht de heersende mode? Zorgt kledij ervoor dat we bij een bepaalde groep horen?
- Van welke karaktereigenschappen getuigen de onderstaande citaten over Ambrose? Bespreek ze met de groep.
 - o “Hij heeft geen filters. Hij flapt alles eruit wat in hem opkomt” (p.99)
 - o “Je bent hilarisch. Je hebt het zelf niet eens door, maar dat ben je echt. Je bent iets van licht autistisch of zo.” (p.86)
 - o “Je hebt ook wel de neiging om het slechtste in mensen naar boven te halen” (p.79)
 - o “Ik voelde me de grootste sukkel ter wereld” (p.31)
 - o “...ik voelde een soort heimwee...om ergens bij te horen dat groter was dan alleen ik.” (p.75)
- Hoe reageert Ambrose op de “pinda-aanval” en op de pesterijen op school? (filosofisch en rustig, hij legt zich bij de situatie neer en vecht niet terug).
- Welke eigenschap helpt hem om overeind te blijven? (Zijn gevoel voor humor. Met een flinke dosis ironie observeert Ambrose de buitenwereld, zijn zelfspot helpt hem om de gebeurtenissen te relativiseren.) Illustreer deze eigenschap met enkele grappige citaten!
 - o “...eenzame nerd gedood door pinda.” (p.12)
 - o Dus ik greep het dichtstbijzijnde wapen - een netje sinaasappels - en sloop naar de deur. Halverwege vroeg ik me af hoe ik in godsnaam een moordenaar wilde tegenhouden met

citrusfruit. " (p.61)

- o "De vijftientig push-ups werden me al bijna fataal, maar we bleken nog lang niet klaar te zijn." (p.114)

- Waarom kiest de moeder voor het afstandsonderwijs voor Ambrose? Vinden de juryleden deze beslissing een oplossing voor de problemen op school? Discussieer hierover.
- Waar is Ambrose goed in? (scrabbelen) Welke belangrijke rol speelt zijn talent in het verhaal? (Via scrabble krijgt hij meer contact met Cosmo en leert hij andere mensen kennen.)
- Vergelijk de Ambrose vóór en nadat hij Cosmo leert kennen! Hoe verandert hij? (krijgt meer zelfvertrouwen, komt op voor zichzelf, maakt zijn eigen keuzes, maakt vrienden, dankzij Amanda leert hij beter communiceren met zijn omgeving en past zijn gedrag beter aan, hij voelt zich gewaardeerd en gelukkig...)
- Vergelijk Ambrose met scrabble speler Larry: "Bij Larry kreeg ik het ongemakkelijke gevoel dat ik net zo zou worden als hij als ik een verkeerde afslag nam." (p.196)

Cosmo

- Welke indruk maakt Cosmo bij de eerste ontmoeting? (p.52) Bevestigt zijn beschrijving het beeld dat we over criminelen hebben? (stoer, agressief, gespierd, gemillimeterd haar, plunjezak, tatoeage)
- Vertel over het verleden van Cosmo. Waarom heeft hij voor het slechte pad gekozen? (Hij was depressief en wist niet wat hij met zijn leven aanmoest, de drugs hielpen hem om zich beter te voelen.)
- Wie is Silvio? Wat wil hij van Cosmo? (een foute vriend uit het verleden, hij wil dat Cosmo zijn schuld aan hem terugbetaalt.)
- Verklaar dit citaat: "Misschien is hij eigenlijk iemand die vanbinnen gewoon deugt maar een verkeerde afslag heeft genomen" (p.120)
- Welke karakter schuilt achter het stoere uiterlijk van Cosmo? (behulpzaam, vriendelijk, zacht, komt op voor Ambrose) "De stoerheid viel weg, en opeens zag hij er jongensachtig en bijna vertederend uit." (p.96)
- Een belangrijke boodschap van het verhaal is dat men een tweede kans verdient. Wat betekent dit voor Cosmo? Wie helpt hem om zijn tweede kans te grijpen en om zijn leven op de rails te zetten? (Ambrose en Amanda)
- Wie redt wie in het verhaal? Geef voorbeelden en discussieer.

Moeder Irene

- Hoe is ze veranderd na de dood van de vader van Ambrose? Wat werd de grootste drijfveer van Irene? (Ambrose beschermen) "Want discussie gesloten was eigenlijk de code voor: je vader heb ik niet kunnen beschermen. Bij jou zal ik niet dezelfde fout maken" (p.57)
- Wat is er ironisch aan de titel van de proefschrift van Amanda: "De effecten van een afgezonderde opvoeding op de verbeeldingskracht van de gezusters Brontë"?
- Wat "offert" Irene op voor Ambrose? (haar werk, vrienden, nieuwe relaties, haar geluk) Maakt ze de juiste keuzes? Waar is ze bang voor?
- Lees samen met de groep de confrontatie tussen Irene en Ambrose op pagina 220-221. Welke waarheden spreekt Ambrose hier uit? Waarom durft hij op dit moment eerlijk te zijn tegen zijn moeder? (Omdat hij gelukkig is en zijn geluk niet wil opgeven, hij kiest eindelijk voor zichzelf in plaats van aan zijn moeder toe te geven.)
- Amanda zegt tegen Irene: "U gelooft alleen in uw eigen waarheid" (p.208). Door welke gebeurtenis verandert Irene en luistert eindelijk naar Ambrose? (Ambrose loopt weg van huis.)
- Welke toekomst hebben ze samen?

Amanda

- Welke rol speelt Amanda in het verhaal? (Vanwege haar blijft Cosmo in de scrabble club en wordt hij de "Grote broer" van Ambrose, ze motiveert Cosmo om zijn leven weer op te pakken, ze bewijst Ambrose dat hij zichzelf mag zijn.)
- Beschrijf Amanda. (mooi, vrolijk, creatief, eigenwijs, heeft geen vooroordelen, eerlijk) Wat is haar levensmotto? ("Volg je hart.")

- Na de breuk tussen Amanda en Cosmo bedenkt Ambrose een plan om het koppel weer bij elkaar te brengen. Wat is zijn plan?

Vertelperspectief en structuur

- Wie vertelt het verhaal? (Ambrose, de ik-verteller vertelt de gebeurtenissen in chronologische volgorde.)
- Wat zijn de voordelen van deze verteltechniek? (De lezer maakt de gebeurtenissen als ware mee samen met het hoofdpersonage, krijgt de informatie uit de eerste hand en wordt emotioneel meer bijgetrokken bij het verhaal.)
- Ondanks dat Ambrose de verteller is, komt de lezer te weten hoe de andere personages over Ambrose denken. Hoe doet de auteur dit? (via de dialogen en via de beschrijving van de verbale en non-verbale reacties van de medepersonages)

Thema's

Pesten

- Wat is pesten? Probeer hiervoor een definitie te bedenken. *Pesten is gewelddadig en meestal herhaald gedrag van 1 of meer personen, met de bedoeling om de andere(n) te kwetsen. De schade kan psychologisch, seksueel, lichamelijk of sociaal zijn. Wie wordt gepest, kan zich meestal niet verdedigen. Er is sprake van een ongelijke (of als ongelijk ervaren) machtsverhouding tussen diegene die pest en de gepeste.* (bron: klasse.be)
- Welke vormen van pesten kennen de juryleden? Verbaal, fysiek, materieel (bezit van de slachtoffer kapotmaken, stelen) sociaal (uitsluiten, negeren) pesten, cyberpesten,...) Welke types pestgedrag vonden de juryleden terug in het boek?
- Waarom wordt Ambrose gepest op school? Hoe reageert hij op deze situatie? Neemt hij de rol van slachtoffer op zich?
- Beseffen Troy, Mike en Josh de ernstige gevolgen van hun pinda aanval? Hoe reageert de school op dit incident? Vinden de juryleden dat ze de juiste straf hebben gekregen? Hoe hadden zij de pesters gestraft? Wat kan een school in het algemeen doen tegen pesters?
- Hoe helpt Cosmo Ambrose om de pesters te verslaan?
- Ambrose maakt een kwetsende opmerking over Joan in de Scrabble Club. Is dit ook een vorm van pesten? Welke les heeft hij geleerd van Amanda? (Je moet de mensen aanvaarden en respecteren zoals ze zijn.)

Liegen

- Wie liegt in het verhaal? (Ambrose tegen zijn moeder, Cosmo tegen Amanda)
- Waarom liegt Ambrose tegen zijn moeder over zijn welzijn op school? “En om eerlijk te zijn voelde ik me er beter bij als ik na school verhalen vertelde die haar de indruk gaven dat mijn leven iets voorstelde” (p.15)
- Waarom liegt Cosmo tegen Amanda? (Hij is bang dat Amanda hem niet meer leuk vindt als zij de waarheid over zijn verleden weet.) Waarom voelt Amanda zich gekwetst? (In haar vorige relatie is ze meermaals bedrogen.)
- Is liegen altijd slecht?

Familie

Ambrose groeit op in een eenoudergezin.

- Hoe is de situatie thuis, financieel en sociaal? (armoede, sociaal isolement)

Ambrose wordt opgevoed door zijn alleenstaande moeder maar de overleden vader speelt ook een belangrijke rol in het verhaal.

- Hoe is de vader aanwezig in het leven van Irene en Ambrose?
- Waarom verhuizen ze telkens?
- Vergelijk hun situatie met het familieleven van het echtpaar Econompoulos. Waar voelt Ambrose zich meer thuis?

Vriendschap

Ambrose en Cosmo hebben een bijzondere vriendschap met elkaar.

- Wat verbindt deze twee personages? (Gezamenlijke interesse in scrabble, ze zijn allebei eenzaam en op zoek naar een manier om hun leven te verbeteren.)
- Bespreek aan de hand van dit citaat wat vriendschap voor Ambrose betekent: “Mensen die je nemen zoals je bent. Mensen op wie je geen indruk hoeft te maken.” (p.195)

2. VERWERKING

Scrabble

Speel het gezelschapsspel Scrabble (of Boggle) met de groep! Je kan Scrabble ook online spelen of gebruik de app Wordfeud.

Leeservaring: zeg het met emoji's

Zoek enkele bekende emoticons en print ze af. (voorbeeld in bijlage) Leg de afbeeldingen in het midden en vraag aan de juryleden om telkens één emoticon uit te kiezen om uit te drukken welke gevoelens het boek bij hun losmaakte.

- Waarom hebben ze voor die afbeelding gekozen? Met welke gebeurtenis van het verhaal/personage/hoofdstuk kunnen ze de emoticons verbinden?
- Wat maakte hun blij/boos/bezorgd/verdrietig... tijdens het lezen van het boek? Kunnen ze hun keuze met een citaat uit het boek illustreren?

Vertelperspectief

Kies enkele sleutelscènes van het boek en noteer ze op een blaadje. (bv. pinda aanval, Cosmo redt Ambrose van de pesters, confrontatie tussen Cosmo en Silvio, Cosmo zingt voor Amanda, confrontatie tussen Ambrose en Irene, ...) Zet ook de namen van de personages op aparte blaadjes. De juryleden kiezen een situatie en trekken de naam van een personage. Vraag aan de juryleden om de gebeurtenissen te vertellen vanuit het oogpunt van hun personage.

Spelen met taal

Ambrose maakt soms grappige woorden die niet bestaan, bv. ergerder, gebouwdn, binnenkorterig, appelkotsny.

- Kunnen de juryleden ook zulke grappige woorden bedenken?

FILMTIP

About a boy / Paul Weitz (2002)

Simple Simon / Andreas Ohman (2011)

VERDER LEZEN

Slagveld / 50 cent (Pimento 2012)

Dichter bij de maan / Bettie Elias (Manteu 2009)

Eleanor en Park / Rainbow Rowell, Annelies Jorna, Ineke Lenting (Van Goor 2015)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.